GAZETA KRAKOWSKA

Nro 60.

z KRAKOWA dnia 20 LIPCA 1820 ROKU we SRODĘ.

Z Warszawy d. 22 Lipca.

Przez Postanowienie N. Cesarza i Króla Jmci wydane w Kijowie dnia 25 Czerwca (7 Lipca) mianowani zostali:

Kawalerami orderu S. Stanisława Iwszey Klassy.

Glasenap, Jenerał Major, Dowódca pułku dragonów gwardyi.

Alferiew, Jenerał Major, Dowódca pułku ułanów gwardyi.

Baron Arbsthoven, Jenerał Major, Dowódca pułku huzarów gwardyi.

Słotwiński, Jenerał Major, Dowódca pułku strzelców konnych gwardyi.

Wypis z Protokułu Sekretaryatu Stanu Królestwa Polskiego.

Z Bożey Łaski

MY MIKOŁAY I.

Cesarz Wszech Rossyy, Król Polski, etc. etc. ect.

Maiąc na względzie, iż maiętność Belweder własnością prywatną Nayukochańszego Brata Naszego Wielkiego Xięcia Konstantego Cesarzewicza będąca, rozpostrzenioną została różnemi czasy gruntami do maiętności Naszey Królewskiey Łazienki zwaney należącemi, i chcąc, ażeby takowe grunta stały się odtąd częścią nierozdzielną wyż wymienioney maiętności Nayukochańszego Brata Naszego;

Postanowiliśmy i stanowiemy co następuie:

Artykuł 1.

Grunta iakie dotąd od maiętności Naszey Królewskiey Łazienki odłączone a do maiętności Belweder wcielone zostały, mianowicie też zawarte między liniiami na planie ogólnym budowli woyskowych w okolicach Łazienek w roku 1828 sporządzonym, wykreślonemi, iako to: nasamprzód przestrzeń ziemi między liniiami Nro 6, 7, 8, i 9, nakoniec liniiami Nro 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18 i 19, ogółem 40 4 10 morgów miary nowey Polskiey powierzchni wynoszące, nadaiemy ninieyszem na wieczną i nieodzowną własność prywatną temuż Nayukochańszemu Bratu Naszemu Wielkiemu Xięciu Konstantemu Cesarzewiczowi i Jego Następcom z prawem nieograniczonem rozrządzenia niemi podług upodobania.

Artykuł 2.

Podobnież grunta w ogóle morgów 26 prętów 224 miary Chełmińskiey wynoszące, które na mocy decyzyi Rady Administracyyney z dnia 27 Maia 1828 r. przez Kommissyi Nadzoru budowl Korony na wieczyste

posiadanie, pod warunkami w konsensie Kommissyi Nadzoru budowl Korony dnia 3 Czerwca 1828 r. wydanym zawartemi, do Belwederu przyłączone zostały; nadaiemy takiemże samem prawem własności jak w Artykule poprzednim Nayukochańszemu Bratu Naszemu Wielkiemu Xięciu, uchylaiąc wszakże warunki, iakie rzeczonym aktem Kommissyi budowl Korony zostały zastrzeżone, w czem takowe prawo użytkowania i wolne zarządzanie temiż gruntami ograniczaią.

Artykuł 3.

W celu ustalenia własności gruntów Artykułami 1 i 2 wyszczególnionych, upoważniamy Radę Administracyyną Królestwa Polskiego do umocowania w Imieniu Naszem Radcę Stanu, Prokuratora Jeneralnego, aby tenże przed właściwemi aktami hypotecznemi stanął, niniejszą darowiznę w xiędze wieczystej maiętności Belwąder zeznał, a oraz w celu przepisania tytułu własności gruntów dopiero wspomnionych wniosek zrobił.

Artykuł 4.

Wykonanie ninieyszego postanowienia, które w Dzienniku Praw umieszczone bydź ma, Radzie Administracyyney, w czem do niey należy, polecamy.

Dan w Zamku Naszym Królewskim w Warszawie dnia 12/24 Czerwca roku Pańskiego 1829, a panowania Naszego 4go.

(podpisano) MIKOŁAY.
przez Cesarza i Króla.
Minister Sekretarz Stanu:
(podpisano) Stefan Hr. *Grabowski.*
Zgodno z Oryginałem:
(L. S.) Minister Sekretarz Stanu:
(podpisano) Stefan Hr. *Grabowski.*
Zgodno z Oryginałem:
Radca Sekretarz Stanu, Jenerał Dywizyi:
(podpisano) *Kossecki.*
Zgodno z Wypisem:
Minister Sprawiedliwości,
W Zastępstwie Radca Stanu:
(podpisano) M. *Woźnicki.*
Za Sekretarza Jeneralnego:
Szef Bióra *Młodzianowski.*

Wiadomości od Woyska.

Głównodowodzący drugą armią Jenerał-Adiutant Hrabia Diebitsch, zdał pod dniem 8 (20) Czerwca N. Panu następuiący rapport:

Odebrane w różnych czasach wiarogodne uwiadomienia donoszące, iż rząd Turecki skupuie wiele zboża, które myśli spławić Dunaiem dla zaopatrzenia niem twierdz nad tą rzeką, będących ieszcze w iego posiadaniu, zwróciły uwagę Naczelnego Wodza na ważność pozbawienia nieprzyiaciela sposobów korzystania z kommunikacyy wodnych. Jenerał Diebitsch wydał w skutek tego stosowne rozkazy Jenerałowi Adjutantowi Baronowi Geismar, który mniemał, iż naypewnieyszym środkiem dopięcia zamierzonego celu, byłoby przeyście Dunaiu i opanowanie obwarowanego miasta Rachowy, iako punktu nayważnieyszego w tem przedsięwzięciu.

Dla tem pomyślnieyszego wykonania tego zamiaru, batalion 34 pułku strzelców, który z dwoma działami 3ciey kompanii artylleryi lekkiey pieszey zaymował wieś Oroszany niedaleko uyścia rzeki Żio do Dunaiu, został wzmocniony Tomskim pułkiem piechoty, iednym batalionem pułków: Kolywańskiego i Tobolskiego, 8 działami bateryi pozycyiney Nro 1, kompanią artylleryi konney Nro 20, pułkiem dragonów Moskiewskich, pierwszym szwadronem pionierów konnych i iedną kompanią Kozaków z pułku Podpułkownika Popowa 11. Oprócz tego 80 bark i 10 promów odebrało rozkaz spuścić się z Kraiowy do uyścia rzeki Żio.

Dnia 27 Maia (8 Czerwca) o godzinie 10 wieczorem oddział złożony z 200 ochotników wszystkiey broni powyżey wyszczególnioney, pod dowodztwem Pułkownika Hrabiego Tołstoy, Adjutanta J. C. Mości, tudzież batalion 34 pułku strzelców pod spra-

wą Pułkownika Gawryłenkow, wsiadły na statki pod dowództwem Pułkownika Grabbe z pułku dragonów Noworossyyskich, sprawuiącego obowiązki Szefa Głównego Sztabu Jenerała Adjutanta Barona Geismar, i dostały się do uyścia Żio. Tymczasem reszta woyska udała się ku Dunaiowi i przybyła przed świtem na brzeg rzeki, gdzie była w pogotowiu do działania za pierwszym znakiem.

Reduta nieprzyiacielska uzbroiona trzema działami, broniła brzegu Dunaiu będącego naprzeciw uyścia rzeki Żio. Oprocz tego były ieszcze dwie reduty na górach, a na brzegu rzeki szalupy kanonierskie. Bateryа o 22 działach wzniesiona przez nas na brzegu Dunaiu na przeciw Rachowy pod dowodztwem Jenerała Maiora Dieterichs, rozpoczęła natychmiast ogień do redut i do miasta, zkąd odpowiadano bardzo czynnie. Pułkownik Grabbe rozkazawszy statkom aby się trzymały ile możności blisko iego barki, przebył rzekę z szybkością przy okrzykach hura! ze wszystkich bark, które mu towarzyszyły i przybił pierwszy do przeciwnego brzegu, w iednym czasie co i barki Pułkownika Adjutanta N. Cesarza Hrabiego Tołstoy i 4 inne zaięte przez ochotników. Pomimo gradu kul, które rzucano z gór, z domów i chałup, ten nieustraszony oddział rzuca się w wodę bez straty czasu na oczekiwanie innych bark, i przybywaiąc do brzegów, wdziera się na piewsze pagórki. Turcy bronią się nie ustępuiąc kroku; w każdym wąwozie, w każym domu wypadało brać szturmem wszystkie punkta, gdy tymczasem inne bark przybywały koleyno z woyskami przeznaczonemi do tey wyprawy.

Pułkownik Grabbe uszykowawszy batalion 34 pułku w kolumnę, ruszył na iey czele do miasta i po zaciętey walce, która trwała całe cztery godziny, zdobył szturmem redutę założoną na spadzistey górze, gdzie został od wystrzału raniony w prawe kolano. Nie wstrzymany atoli tą raną Pułkownik Grabbe wysłał Pułkownika Gawryłenkow z dwoma kompaniami dla zdobycia szczytu góry panuięcey nad miastem. Tem poruszeniem przeciął wszelkie związki woysku Tureckiemu, które pozostało było w reducie nadbrzeżney i w cytadeli, gdzie Basza zamknął się z osadą w domach i meczetach. Jenerał Adjutant Baron Geismar rozkazał wtenczas Pułkownikowi Leman, wsiąść z dwoma batalionami pułku Tobolskiego na barki pozostałe na lewym brzegu, i na te które powróciły wylądować powyżey reduty nadbrzeżney, wziąść ią szturmem i złączyć się z Pułkownikiem Grabbe dla uderzenia na nieprzyiaciela. Reduta broniona z rozpaczą przez Turków, została zdobytą bagnetem z szybkością pioruna i nieustraszonością nadzwyczayną, pomimo ognia z dział i z ręczney broni, którego nieprzyiaciel nieszczędził, stale wzbraniaiąc się poddać.

Basza broniwszy się ieszcze kilka chwil w cytadelli, wyszedł z niey i zdał się na łaskę Pułkownika Grabbe z całą swoią osadą wynoszącą 400 ludzi. Jenerał Adjutant Baron Geismar rozkazał potem barkom uderzyć na szalupy kanonierskie, z których iedna wpadła w nasze ręce z działem, ktòrem była uzbroiona.

Strata nieprzyiaciela w tey rozprawie była bardzo znaczna. Tylko iazda iego w liczbie 500 pod dowòdztwem innego Baszy zdołała się ratować ucieczką. Wszystkie inne woyska Tureckie, które należały do tey potyczki, stały się ofiarą swey zaciętoś i. W liczbie zabitych znayduie się Selim Effendi Aian Rachowy; 5 dział, 6 chorągwi i 460 ieńców, pomiędzy któremi iest Husseyn Aly

)2(

Basza Vrany o dwoch buńczukach, tudzież wielka liczba officerów, dostało się w ręce zwycięzców. Z naszey strony mamy 3 officerów i 47 ludzi zabitych, 11 officerów i 175 ludzi zostało ranionych; w liczbie ostatnich są Pułkownik Grabbe, Pułkownik Adjutant N. Cesarza Hr. Tołstoy, Kapitan z głównego sztabu Baron Korff, i Adjutant Jenerała Barona Geismar Porucznik ułanów Gwardyi Engelhart, tudzież Kapelan pułku Tobolskiego piechoty.

BANK POLSKI

Gdy niektòre osoby zastawiwszy w Banku kosztowności na czas oznaczony, pomimo upłynionego terminu nie wykupiły, ani prolongowały zastawu, przeto Bank ostrzega zastawiaiących, iż ieżeli naydaley do dnia 10 Sierpnia r. b. tychże zastawów nie wykupią, lub przypadaiącey Bankowi prowizyi dla przedłużenia terminu wykupu nie zaliczą, kosztowności ich na licytacyi w dniu 17 miesiąca Sierpnia odbyć się maiącey na zaspokoienie należności Bankowey bez dalszego ostrzeżenia sprzedane zostaną.

W Warszawie dnia 7 Lipca 1829 r.

Radca Stanu, Prezes:
(podpisano) *Żelski.*
Sekretarz Jeneralny,
(podpisano) *Hassmann.*

Kancelaryia Sekretaryiatu Stanu Królestwa Polskiego, wyieżdża do Petersburga.

Przy budowie domu na Nalewkach, znaleziono skòrzany worek napełniony 8miozłotowemi talarami bitemi za Stanisława Augusta.

Wyiątek z listu St. Zawadzkiego, Ucznia Szkoły Politechniczney Warszaawskiey, z Munich (Minchen) dnia 6go Kwietnia 1829 *roku.*

Ze wszystkich zakładòw publicznych, ten zapewne naywięcey na uwagę zasługuie, który przynosi ulgę cierpiącey ludzkości.

Lubo nie ten iest cel pobytu mego za granicą, abym zwiedzał zakłady dobroczynne i szpitale; maiąc iednak sposobność obeyrzenia szpitala głównego (Allgemeines Stadtkrankenhaus) w Munich, wzorowie urządzonego, w roku 1813 przez Króla Bawarskiego Maxymiliana Józefa wystawionego, nie mogę przemilczeć o tem, co powszechney godne iest wiadomości.

W krótkości więc wspomnę o mieyscu; obszernieyszy iego opis zostawiaiąc Lekarzom, iako większym w tey rzeczy znawcom, i których to więcey obchodzić powinno.

Czystość powietrza i dostatek świeżey wody, są dwa główne przedmioty, na których nayczęściey pomimo wszelkiego starania zbywa w wielu szpitalach. Większa nie równie iednak zachodzi trudność w ciągłem odświeżaniu powietrza w salach, gdzie chorzy leżą, niż w zapewnieniu im potrzebney ilości wody: tę właśnie tak wielką trudność zdołano pokonać w tuteyszym głównym szpitalu następuiącem urządzeniem:

Na wierzchu budynku wystawiono wieżę 6 do 7 łokci wysoką, z wszystkich stron otwartą, aby wszędzie powietrza wolny przystęp miało; to wchodzi do iedney z 6 kombrak wieży (stosownie do kierunku wiatru), odmyka sobie lekkie klapy, wchodzi do kanału głównego, następnie do kanałów mnieyszych a z tych oddzielną rurą wchodzi pod piec (osłonięty żelaznem pokryciem tak, iż mieysce między piecem a pokryciem na 3 cale zo-

staie), ztąd ciepłem pieca ogrzane wychodzi na salę. Powietrze zaś zepsute w sali, wychodzi otworem kratką drucianą opatrzonym do rury połączoney z głównym kominem, w którym powietrze ciągle ciepleysze będąc od zewnętrznego, wychodzi do góry i pociąga za sobą powietrze zepsute z sal. Tym sposobem sprawiony iest nieustanny ciąg czyli ruch powietrza; powietrze bowiem zepsute w sali wychodząc, psuie równowagę i zrządza parcie powietrza atmosferyczngo nad wieżą, które zaraz do niey a następnie i do sal wchodzi. Dwa podobne przyrządy znayduią się w tym budynku, dla dwóch głownych iego części. Dostateczna ilość czystey źrodlaney wody tak iest zapewniona: Machina umyślnie do tego urządzona, za pomocą wody poruszana, o 800 do 900 łokci od szpitala oddalona, pompuie nieprzerwanie wodę źrodlaną i rurami ołowianemi podziemnemi przeprowadza ią do głównego zbieralnika (reservoir) pod dachem szpitala umieszczonego; ztąd przez rury ołowiane wchodzi woda do każdey sali, do ośmiu kąpieli, dwóch kuchni, do apteki, i t. d. W przypadku zaś pożaru, można przyszrubować kilkanaście tak nazwanych kiszek, i za pomocą umyślnie do tego urządzoney w samym zbieralniku pompy tłoczącey, zalewać palące się mieysce. Budynek ten stoi na otwartem polu za miastem; zawiera on dwa dziedzińce i tak iest rozłożony, że na iednym boku są sale męszczyzn, na drugim zaś kobiet. Wszystkich sal okna wychodzą na zewnątrz, okna zaś kurytarzy na wewnątrz budowli. Sal iest 45, w każdey mieści się 12 chorych; maią oni materace włosiane, kołdry flanelowe, bieliznę cienką i czystą. Dway chorzy maią osobną przegrodę za firanką, przy tem to wszystko co choremu iest potrzebne. Przy każdych dwóch salach iest gabinet, przeznaczony na mieszkanie dla dwóch posługaczy. Przy tem kocioł przykryty, w którym ciągle względnie na potrzeby chorych woda ciepła się znayduie. Na każdą salę iest ieden posługacz. Chorzy iedzą z naczyń cynowych. Takie iest urządzenie dla chorych na koszcie skarbowym. — Oprócz tego iest 15 pokoików z alkierzami, w których chorzy na swoim koszcie leżą. Jak naywiększa iest wygoda; do każdego chorego ieden posługacz; pokarmy w naczyniach porcellanowych, bielizna cienka, widok piekny i czyste powietrze są zaletą tych oddzielnych pokoików. Płaci się dziennie od 4 do 6 zł: Pol. Jest tu przy tem sala operacyy chirurgicznych, oświecona z góry, okrągła, obszerna, ozdobiona amfiteatrem i galeryią dla kandydatów Medycyny i chirurgii, którzy tu bywaią przytomni. W około tey sali są cztery inne po 5 łóżek w sobie mieszczące, dokąd operowani wnoszeni bywaią. Należą tu ieszcze dwie kuchnie porządne, apteka, laboratorium (pracownia), kaplica, kancellaryia i mieszkania posługaczy. Wszędzie posadzka marmurowa. — W srodku dziedzińca iest zbieralnik, do którego ściekaią płyny z kuchni odchodzące; te bywaią wybierane i wylewane na trawnik przed szpitalem, co ożywia rośliny i buyny wzrost im nadaie. Obok głownego szpitala są dwa domy, ieden dla Dyrektora szpitala, drugi dla naczelnego Lekarza. Oprócz tego przychodzą tu codziennie 2 Lekarzy i 5 assystentów. Są tu ieszcze: pralnia, składy drzewa, ogród warzywny i do przechadzki dla chorych, zgoła wszystko, co do potrzeb cierpiących należy. Łóżek wszystkich iest 560, chorych zaś w dniu 31 Marca r. b. było 350.

W Hamburgu wystawiono niedawno w podobnym rodzaiu szpital, budowniczowie zaś z Hamburga byli tu przysłani dla zdięcia dokładnych planów. Anglicy kilkakrotnie wysyłali znawców dla obeyrzenia przy-

rządu do odświeżania powietrza, a ci przyznali, że zakład ten lubo na małą skalę ze względu swego urządzenia, za wzór służyć może. — Piękność okolicy, czystość powietrza, ochędostwo i porządek we wszystkich częściach tey budowli panuiące, staranna wygoda i naypilnieysza usługa, przyiemny widok stawiąią oku i cieszą przyiaciela ludzkości.

Kurs Listów Zastawnych (*)
dnia 17 Lipca 1829 r.
Towarzystwa Kredytowego Ziemskiego.
Za Sto złotych w Listach Zastawnych.

Żądano	zł. 91 —	gr. 20
Płacono	— 91 —	— —

Z Petersburga d. 24 Czerwca D. K.
(Z. Dziennika Petersburgskiego.)

Przez rozkaz dzienny pod dniem 8 Czerwca, wydany w Warszawie, N. Cesarz Jegomość raczył wynieść na stopień Pułkownika i mianować Swym Adjutantem, Kapitana huzarów gwardyi, Xięcia Trubeckiego, Adjutanta Jenerała Piechoty Dybicza, Wodza naczelnego 2giey armii.

N. Cesarz Jegomość, przez tenże rozkaz dzienny, za odznaczenie się w bitwie przeciw Turkom, w dniu 30 Maia, pod wioską Kulewczą, raczył nadać kompanii Nro 19 konney artylleryi, znaki dystynkcyi na czakach, a officerom teyże kompanii, oprócz tego złote pętlice na kołnierzu i wyłogach.

Radca Stanu Pokrowski, Naczelnik 3go oddziału w Departamencie obcych wyznań religiynych, został wyniesiony do rangi Rzeczywistego Radcy Stanu.

(*) *Nie licząc w to wartości Kuponów od 22 Czerwca r. b.*

Kontroller w Departamencie pocztowym, rangi 5tey klassy Sperling, mianowany Naczelnikiem 3go oddziału tego Departamentu.

Ministeryum spraw wewnętrznych wydało P. H. Beyer przywiley na lat 5, za wynalezienie machiny do robienia kluczów szczególnych do zamykania szkatułek, i na robienie tychże kluczów.

Przez Konwencyią, zawartą dnia 23 Marca (4 Kwietnia) r. b. w Turynie, zniesioną została opłata od maiątków poddanych Sardyńskich przy ich wywożeniu z Rossyi, i wzaiemnie od maiątków poddanych Rossyyskich, wychodzących z tego Królestwa.

Podług tabelli, ogłoszoney w Bombay dnia 18 Listopada 1828 (n. st.), sto rubli srebrnych wyrównywaią 168 rupiy Bombayskich, których 10 równa się iednemu funtowi szterlingowi.

Z Paryża d. 13 Lipca.

Wczoray o godzinie w pół do 2giey z południa poiechał Król do Wersalu, iednak w wieczór do St. Cloud powrócił.

Mówią o nowey podróży Króla do Rouen.

Podług Gazety Francyi Rada nayważsza zniesioną została.

Xiąże Wołkoński przybył tu iako nadzwyczayny goniec z Neapolu.

Margr. Loule i małżonka iego (Infantka Portugalska) znayduią się wraz z Hrabiną Villa Flor w Diepie.

Xiężna Berry zaszczyciła niedawno obecnością swoią wystawienia w Cyrku Olimpiyskim, gdzie teraz bawi publiczność słoń Króla Siamy. Po ukończonem wystawieniu i porozeyściu się publiczności, wpuszczono słonia do Cyrku. Ukląkł przed lożą Xiężney, która rzucała mu bombonki i placki.

Izba Deputowanych kończąc budżet wydatków, przystąpi zapewne iutro do roztrząsania budżetu przychodów.

Przybyły z Porto do Hawru podróżny zapewnia, że wszyscy uszli za granicę skazani na śmierć, będą tam w wizerunkach powieszonemi. Mieszkańcy zaś postanowili, iż w dniu gdy to nastąpi na znak żałoby pozamykaią sklepy i domy. — Dziennik w tymże mieście wychodzący donosi, iż wyspa S. Michała zbuntowała się przeciw woyskom Don Miguela.

Gazeta Lizbońska pisze, że bryg Trypolitański Mossud wypłynął na morze, dla krążenia pod brzegami Hiszpańskiemi i Portugalskiemi przeciw Pruskim i Hamburgskim okrętom.

Dnia 6 b. m. bombowy okręt Wulkan opuścił Tulon, dla złączenia się z stoiącemi bombardyerskiemi okrętami Acheron i Wezuwiusz. Okręty Hekla i Dore wkrótce za niemi popłyną. Dnia 7 oczekiwano w Tulonie P. Le Bretonniere, który miał niezwłocznie na okręcie Prowence z 5 bombardyerami do Algieru popłynąć. Każdy z tych okrętów wiezie 2 moździerze i 350 bomb, oraz bateryią kartaczową. Dnia 5 w wieczór przewozowy statek Nastor powiozł 2000 racyy, &c. dla woyska do Morei. Korweta Oise wiezie 180,000 racyy do Algieru. Dnia 7go przybył z pod Algieru do Tulonu bryg Sylen, dla naprawy.

Z przeznaczonego dla Emigrantów wynagrodzenia z kwoty około 1000 mill. Fr. otrzyma Xiążę Orleanu około 7 mill. Fr.

Jedna z Gazet tuteyszych rachuie, iż dochód Hiszpanii zmnieysza się corocznie o 125 mill. realów.

Z Rzymu d. 4 Lipca.

Onegday Margr. Crosa i Vergani miał zaszczyt złożyć Oycu S. list wierzytelny, przez który mianowany iest Posłem i pełnomocnym Ministrem N. Króla Jmci Sardyńskiego przy Stolicy S.

Deszcz, który niespodziewanie opuścił się w dniu SS. Piotra i Pawła, przeszkodził zwykłem uroczystościom. Oświecenie kopuły prawie w iedney chwili zagasił powiew wiatru, a przygotowany na górze S. Anioła faierwerk tak był przemoczony, iż mało sztuk odpowiedziały celowi. Podobna niepogoda iest w tey porze roku bardzo niezwyczayna. Mimo iednak tak niestatecznego powietrza urodzaie są obfite; dnia 16 i 17 przywieziono iuż do Rzymu nowe żyto, co tem większą sprawiło radość, że oddawna brakowało iuż chleba na rynkach.

Z powodu zaszłego w Imola powstania przeciw Arcybiskupowi, rzucona została na wszystkich mieszkańców klątwa kościelna i kościoły są zamknięte.

Kardynał Xiążę Croix przybył dnia 22 z. m. do Neapolu.

Xiężna Teressa Dorie, z domu Hrabianka Orsini, iedna z nayznakomitszych Dam Rzymskich, rozstała się w 40 roku życia dnia 3 b. m. z tym światem.

Od kilku dni stawiaią tu dwa wielkie słupce, które dźwigać maią wielki łuk Kościoła S. Pawła.

Podług naynowszych doniesień z Grecyi przez Korfu, Ateny poddać się miały Grekom przez kapitulacyią.

Z Madrytu d. 29 Czerwca.

W Piątek, dnia 26 b. m. o godzinie 7 powrócił tu Dwór. Król siedział sam w swem powozie i wyglądał smutny. Od pobytu tu swoiego iada sam i wychodzi bez żadnego orszaku.

W Drukarni Królewskiey panuie nadzwyczayna czynność. Mówią o nowym pla-

nie skarbowym, który cały świat zadziwi, i nawet dobra klasztorne nie są w nim oszczędzone. Spory w Izbie Deputowanych Francyi, a osobliwie oświadczenia Hr. Roy sprawić tu miały wielkie wrażenie. Minister skarbowy Ballısteros, którego środkom naypotężniey sprzeciwia się stronnictwo Apostolskie, nie zważa na to, ponieważ ma Króla za sobą.

Hr. Ofalia odiechał do Paryża.

Względem Katalonii zawsze tu ieszcze zachodzi obawa.

Do Hawanny posłany został rozkaz, aby zebrano 10,000 woyska na wyprawę przeciw byłym Hiszpańskim osadom. Sądzą, iż będzie skuteczną, ponieważ naczelnicy nowych tych kraiów mało z soba są zgodni. Wygnani z Mexyku Hiszpanie ofiarować mieli rządowi 40 mill. piastrów, ieżeli odda pod ich zarządzenie 20,000 woyska.

Słychać, iż w Portugalii zachodzi wielka niespokoyność umysłów. Nienawiść przeciw Angl i iest powszechną i pałaią nią tak Migueliści iak i Konstytucyioniści.

Z Lizbony d. 27 Czerwca.

Bryg Portugalski Infant Don Sebestian, który z utratą wielkiego masztu do naszego portu powrocił, po naprawieniu odpłynął znowu wczoray. Don Miguel płynął na nim aż do granicy portu. Pośpiech i czynność w uzbroieniu eskadry przeciw Terceirze, przypisuią radzie Lorda Beresford, który ustawicznie z Don Miguelem korresponduie. Słychać, iż w wodach Terceiry znayduie się Angielska fregata, w celu zapewne, aby w czasie ułatwić ucieczkę Konstytucyionistom. Ustały tu podniecania i uwięzienia są rzadsze. Zmianę tę stanu winniśmy Ministrowi sprawiedl Mattos, do czego przyłożyć się także miał Poseł Hiszpański Kawaler d'Acosta.

Z Buenos-Ayres d. 2 Maia.

Admirał Brown zostaie ciągle na czele naszego rządu podczas nieobecności Jenerała Lavalle. Jenerał Martin Rodriguez iest Ministrem woiennym. Jenerał Paz, który z 3000 ludzi poszedł do Cordowa, dla ukarania Gubernatora Bustos, ieszcze nie powrócił. Jenerał Lavalle obozuie pod Moron. Wszyscy cudzoziemcy dla własnego bezpieczeństwa i obrony maiątków muszą się brać do broni, wyiąwszy Anglików, którzy polegaią na traktacie, lecz Lavalle dał poznać Konsulowi Parish, iż uznaie iego reklamacye, ale w przypadku, gdyby miasto przez Monterosów złupione zostało, Anglicy niemogą żądać wynagrodzenia. Pisma publiczne uszczypliwie przeciw Anglikom piszą i wychodzą znowu na widok pieśni, które w r. 1807 śpiewane były, gdy Jenerał Whitlok z 10,000 naylepszego woyska w Buenos-Ayres poddać się musiał. Każdy dom opatrzony iest na 8 dni w żywność; a że domy są płaskie i okna żelaznemi kratami opatrzone, przeto miasto może się bronić przeciw 40,000 regularnego woyska. Monterosowie, Cordowianie i Santa Fe nie posiadaią żadney piechoty, tylko samą iazdę zle uzbroiona bez dział, a zatem niema się czego obawiac. Były Prezydent Rivadia miał oddawna plan zaludnić prowincyia Buenos-Ayres cudzoziemcami, dla zabezpieczenia się wewnątrz przeciw napadowi barbarzyńskich Indyianów. Osobliwsza rzecz, że ci dzicy ludzie nie żdaią się poczytywać kradzieży za występek i szukaią sposobności do przywłaszczenia sobie cudzey własności, a gdy kto u nich nocuie daią mu wszystkie wygody bez żadney zapłaty. Za ich zaś domami nikt nie uchodzi ich grabierzy.

DODATEK
DO Nro 60.
GAZETY KRAKOWSKIEY

z KRAKOWA dnia 29 LIPCA 1829 ROKU we ŚRODĘ.

OBSERWACYIE METEOROLOGICZNE.

Barometr dla lepszego porownania zredukowany na O° Reaumira.

Dzień godzina	Barometr z reduk: na O° R.	Therm: czyli stopnie ciepła	Higrometr	Wiatr	Stan Atmosf:	UWAGI.
Lipca	cali lin:	stopnie	stop:			
god:7	27 7. 022	+15. 0	91	Połn: Za. słaby	Chmury	
12	„ 6, 951	+19. 2	69	„ „	Pogoda z chmur:	
25. 3	„ 6, 884	+20. 8	64	„ „	„ „	
9	„ 6, 968	+15 0	85	Wschodni słaby	Pogoda	
7	27 6 899	+13. 9	84	Wschodni słaby	Pogoda	
26. 12	„ 6, 693	+20. 7	73	Połn: Ws. słaby	„ „	o g. 4 ciepła 25. ° 0
3	„ 6, 352	+22. 4	61	„ „	„ „	
9	„ 6, 050	+16. 6	80	„ „	„ „	
7	27 5, 631	+15. 5	84	Wschodni słaby	Pogoda	
27. 12	„ 5, 472	+23. 6	62	Połn: Za. słaby	Pogoda z chmur:	o g. 4 ciepła 27. ° 0
3	„ 5, 126	+25. 4	60	„ „	„ „	
9	„ 4, 959	+19. 4	82	„ „	„ „	

J. K. *Steczkowski*, A. O. A.

Z Londynu d. 12 Lipca.

Onegday Xżę Polignac i Margr. Barbacena mieli narady z Hr. Aberdeen, który miał także czynność z Posłem Hiszpańskim i P. Strattford Canning.

Zostaiący przy naszem poselstwie w Paryżu P. Bligh przybył tu wczoray z pismem od Lorda Stuard. Rząd odebrał także pismo od P. Bagot z Bruxeli.

Przeszło 1500 kwarterow mielonych kości przywieziono tego lata do powiatow Strethearn, Stratmon i Gowrie dla dzierżawców do uprawy gruntów. Pomiędzy temi kościami znayduie się mnostwo całych człowieczych zębów, kwarter tego towaru kosztuie 8 do 12 szylingów. Pisma nasze oburza takowy handel.

Wychodzi tu teraz tygodniowe pismo: *a general news paper and Iournal of lit-*

teraturę, w większym ieszcze obwodzie niż Atlas. Jest 5 stóp długi 3 1/2 szeroki i zawiera 32 folio szpaltów, i osnowę xiążki in 8vo o 800 stronnicach. Numer kosztuie ieden szyling.

Xżę Northumberland przedsiębierze wodną podróż do północney Irlandyi.

Mar: Barbacena wyiedzie ztąd za kilka dni do Paryża, a ztamtąd do Minchen. Vicehr. Itabajana zastępować tymczasowo będzie iego obowiązki przy młodey Królowey Portugalskiey aż do powrotu Margr: Qveluz. Barbacena odprowadzić ma nową Cesarzową do Brazylii.

Gazeta *Quarterly Riview* radzi młodzieńcom szlachty Angielskiey, ażeby udali się do osad, ponieważ przewiduie, ża naród w krotce nie będzie w stanie opłacać urzędow bez obowiązków.

Posłany przed kilku dniami z ogrodu Lorda Delawara do Kambridgi podarunek składał się z 14 truskawek, które ważyły ieden funt, a naywiększa z nich półtrzecia łóta.

Korrespondent Dziennika *Morning Herald* w Stanbule pisze pod dniem 10 Czerwca między innemi co następuie: "Flotta Turecka powróciła dnia 20 z. m. znacznie uszkodzona do Bujukder, gdyż dnia 27 stoczyć musiała potyczkę z oddziałem okrętów Rossyyskich. Zdaie się, że proch Turecki znaleziono wilgotny i dla tego nieuczynił skutku na nieprzyiacielu, Kapudan Basza postanowił korzystać z pomyslnego wiatru i uratować przez powròt flottę. Zaraz po przybyciu do Bujukder podał swą dymssyią, ale nie była przyiętą. Nakazano naysurwsze dochodzenie tey rzekomey zdradz; dnia 6. b. m. uwięziony został Magnat Turecki, a nazaiutrz przed Bob Jumaby (bramą Cesarskiego pałacu) sciety. Na tym placu tracą pospolicie wielkich zbrodniarzy, i zachodzi domysł, że nim ieszcze zbrodnia iego wiadomą była, miano iuż poszlaki, że należał do spisku prochowego. Gdy flotta Turecka na nowo uzbroiona i świeżem prochem zaopatrzona została, wyszła znowu dnia 6. b. m. pod rozkazami tegoż samego Kapudana Baszy na morze.

Z Bruxelli d. 14 *Lipca.*

N. Król Jmć wyznaczył kommissyią do ułożenia proiektu do ustawy względem publiczney edukacyi, i Prezesem iey mianował Ministra stanu Membrede.

J. K. Wysokość Xiążę Oranii udaie się w tych dniach do Lowanium, i miał dozwolić gwardyi narodowey Belgickich prowincyy używania ięzyka Francuzkiego.

Król podpisać miał nowe urządzenie woyska. Piechota składać się ma z 18 dywizyy, iedney grenadyerów i iedney strzelców. Ostatnię stać maią tu i w Hadze osadami. Każda dywizyia piechoty liczyć ma 4, a grenadyerów tylko 3 bataliony. Inspekcyia piechoty powierzoną bydź ma, iak zapewniaią, Jenerałom Xięciu Sasko-Weymarskiemu, Cort Heiliger, Ceres i Dibbet, a grenadyerów i strzelców Jenerałowi Schuurman.

Pedług iednego z pism tuteyszych trudności, które zachodziły między Ministeryium i nowemi Biskupami względem *Placet* w Bulach instytucyynych, zostały zupełnie usunięte.

Onegday przebiegł tędy z Londynu goniec Angielski z pismami do Wiednia i Stambułu.

Z Sztokolmu d. 9 Lipca.

Dnia 4 b. m. iako w rocznicę urodzin Królewica (Następcy Tronu) odbyły woyska stoiące w obozie i osada tuteysza wielkie obroty. J. K. Wysokość Następca Tronu dowodził naczelnie wszystkiemi korpusami, któ-

re potem przeciągnęły około J. K. Mci. W rozbitym pawilonie na placu popisów dany był wielki obiad, na którym Rodzina Królewska, wielu urzędników stanu, ciało dyplomatyczne, &c. obecnemi byli.

Poseł nasz przy Dworze Londyńskim Hr. Biorstierna, iest wkrótce napowrot oczekiwany. Przeznaczaią mu Wielkorządztwo tuteyszey stolicy, a na iego mieysce przy Dworze Angielskim, naznaczaią Kanclerza nadwornego Schulzenheim, ostatniego zaś mieysce zastąpić ma Sekretarz gabinetowy Baron Lagerheim.

Kanclerz Wetterstett, brat Ministra stanu do spraw zagranicznych, mianowany został naywyższym herbowym Heroldem państwa.

Ziomek nasz, Doktor Hedenberg, który długi czas bawił w Stambule i za staranność około jeńców Rossyyskich w tey stolicy zostaiących, udarowany został od N. Cesarza Jmci Rossyi brylantowym pierścieniem, zamyśla teraz przedsięwziąść naukową podróż do Egiptu.

Z Helsingeru piszą, iż tam codziennie oczekiwana iest flotta Rossyyska płynąca z Kronsztatu na morze Srodziemne.

Z Kopenhagi d. 14 Lipca.

Z powodu choroby Xcia Fryderyka Karola Chrystyana NN. Krolestwo Jchmość nie udali się ieszcze do letniego swoiego zamku Friederigsberg.

Kupiec Schmidt uznany został za Kr. Pruskiego Konsula w Kiel.

Przez Bülowa zbior xiążek w Sanderumgaard, biblioteka Akademii w Soro powzększoną została 5400 Xiążkami, powiększey części w dziale historycznym i statystycznym.

Pełnomocnik kraiowy Elvers w Heyde darował szkołom tego miasta 30,000 marków i dem.

Dnia 9. b. m. Angielska fregata zarzuciła na przystani naszey kotwicę.

Od granic Tureckich d. 10 Lipca.

Rezerwowy Rossyyski korpus pod Jenerałem Tołstoy odebrał rozkaz udania się nad Dunay. Składa on się z 30,000 ludzi wszelkiego gatunku broni. Jenerał Diebitsch posuwa się ku Bałkanowi.

Administracyia obu Xięztw Multan i Wołoszczyzny zawarła kontrakty na dostawę zboża z liwerantami z Banatu i Siedmiogrodzkiey ziemi, którzy dostawiaią go aż do Czerwoney, gdzie odbieraią go od nich Rossyianie. — Kilkanaście zbożem wyładowanych okrętów płynących z Belgradu, zostały pod Orchowa czyli Rachowa przez Rossyian Kongrewskiemi racami spalone.

Od dnia 15 Czerwca w obozie Sułtana w Terapia przy Stambule panował wielki ruch. Nadeszły tam nieprzyiemne doniesienia od woyska, (mianowicie o bitwie dnia 11 Czerwca) których rozszerzeniu stara się Porta zapobiedz. Tymczasem obcy Ajenci odebrali listy, które nic dobrego nie zawierały. Słychać, iż W. Wezyr powołany zostanie do Stambułu, dla uwiadomiania Sułtana o prawdziwem położeniu rzeczy. To tylko pewna, że od tey chwili żadne Tureckie woyska nie dostawaią w polu, i że w Karnabat, ne południe od Bałkanu, widziano zbiegów, którzy rozszerzyli przestrach pomiędzy mieszkańcami. W Stambule sądzą niektórzy, iż to zdarzenie i obecność Posłów Angielskiego i Francuzkiego przyspieszy pokóy; inni zaś mniemaią, że teraz dopiero zacznie się prawdziwa woyna, i że Sułtan z S. Chorągwią wyruszy w pole i iak zaprzysiągł cały naród poprowadzi przeciw nieprzyiacielowi. Jakoż czynność w obozie W. Wezyra każe się lękać uskutecznienia tego postanowienia. Dnia 20 Czerwca 7000 ludzi udało się do czynnego woyska.

TEATR NARODOWY.

Towarzystwo Aktorów Polskich, sceny Lwowskiey, będzie miało zaszczyt jutro we Czwartek, to iest dnia 30 Lipca 1829 r., przedstawić Wielką Operę przez A. Żółkowskiego z Francuzkiego naśladowaną, z muzyką K. Kurpińskiego Kapelmistrza Dworu J. C. K. M. pod tytułem: *Młodość Xiążęcia Popiela.* Balet w teyże operze do osnowy należący, wykonany będzie przez Baletniczki ze Lwowa przybyłe. — Którą poprzedzi nowa Komedya w 1 akcie z Francuzkiego P. Scribe, przez W. Thulliego przełożona, pod tytułem: *Dwóch Przyiacioł o iednym Surducie.* — Między pierwszą i drugą sztuką tańczyć będą Panny Amaliia i Maryia Demini: *Polsko-Mazurskie Pas de Deux.*

W Sobotę dnia 1 Sierpnia r. b. na dochód JPanien Amalii i Maryi Demini, Wielkie Potpouri, składaiące się z ulubionych scen w Polskim i Niemieckim ięzyku, pod tytułem: *Sześć potraw na Kolacyią.* — Po którem nastąpi Wielka Czarodzieyska Pantomina w 2ch aktach przez Ferd: Occioni Baletmistrza przy C. K. uprzywil: Teatrze Wiedeńskim, a dla tuteyszey sceny ułożona przez P. Börnsteina; tańce zaś są układu JPanny Maryi Demini, pod tytułem: *Róża Czarodzieyska*, czyli *Arlequin pod opieką Czarnoxiężniczek.*

Dnia 27 i 28 Lipca 1829 r.

Cena Zbóż różnego gatunku na Targu w Krakowie sprzedawanych.

Korzec	1. Zł. gr.	2. Zł. gr.	3. Zł. gr.	4. Zł. gr.
— Pszenicy	16 —	15 15	14 —	12 —
— Żyta	9 —	8 15	7 15	7 —
— Jęczmienia	7 —	6 —	5 15	— —
— Grochu	9 —	8 —	7 15	— —
— Owsa	5 15	5 12	5 —	— —
— Jagieł	18 —	16 —	15 —	14 —
— Rzepaku	— —	— —	— —	— —

W Gdańsku d. 13 Lipca.

	Łaszt 30 Korcy wynoszący.				
Pszenicy	od	Złp.	1050	do	1140.
Żyta	—	—	300	—	330.
Jęczmienia	—	—	240	—	270.
Owsa	—	—	210	—	240.
Grochu	—	—	420	—	480.

LOTERYIA KRAIOWA.

W 357 Ciągnieniu dnia 29go Lipca 1829 roku w przytomności Osób od Rządu do tego wyznaczonych, wyciągnięte z koła zostały Numera następuiące:

53. 59. 51. 9. 19.

Przyszłe 358 Ciągnienie dnia 2go Sierpnia 1829 r. przypada.

DONIESIENIE.

W dniu 4 Sierpnia 1829 r. o godzinie 10 ranney, w Krakowie gmachu Sukiennicach, w drodze exekucyi Sądowey, odbędzie się publiczna Licytacyia, iako to: komód, biórek, szaf na suknie, łóżek, stołów, kanap, fortepiana, zwierciadeł, zegara, obrusów; chęć zatym licytować maiących, podpisany Komornik na czas i mieysce oznaczone zaprasza.

W Krakowie dnia 27 Lipca 1829 r. — Teodor *Jaworski*, Kom: Sąd.

Komornik Sądowy uwiadomia Publiczność, iż dnia 31 Lipca r. b. o godzinie 9 ranney, w Krakowie w Rynku pod L. 454 odbędzie się Licytacyia, kanapy, krzesełek, landszaftów, lichtarzyka mosiężnego, stołu, i t. p.

W Krakowie dnia 16 Lipca 1829 r. — Józef *Słodkowski*, Kom: Sąd.

W piękney maiętności Krzeszowice w Okręgu Wolnego Miasta Krakowa o mil trzy położoney JW. Arthura Hr. Potockiego dziedziczney, wystawiona została kosztem iego zupełnie nowa Papiernia, która nie tylko na lat trzy, sześć lub więcey wydzierżawiona, ale nawet prawo posiadania teyże Papierni do roku 1885 służące zupełnie sprzedaną bydź może. Do tey Papierni oprócz ogrodu i sadu przyległego może bydź przydanym grunt orny w ilości 30 lub 40 zagonów; życzący sobie dzierżawy lub kupna, zgłosić się mogą do P. Słotwińskiego O. P. D. Adwokata w Krakowie przy ulicy Szerokiey pod L. 78 mieszkaiącego, gdzie o stanie tego interessu i warunkach kontraktu dokładnie zainformowanemi bydź mogą.